

Προβολή της Τσακωνικής κληρονομιάς στο πλαίσιο του φεστιβάλ Melitjazz

Συνοπτική περιγραφή

Το Φεστιβάλ Melitjazz, το οποίο πρωτοξεκίνησε το 2006 χάρη στο φημισμένο τσακωνικό ΠΟΠ προϊόν που δεν είναι άλλο από την τσακωνική μελιτζάνα, κατάφερε να εξοικειώσει τον κόσμο με την τσακωνική πολιτιστική κληρονομιά, δημιουργώντας σύγχρονο τσακωνικό πολιτισμό.

Οι κύριες δράσεις του έργου οι οποίες έλαβαν χώρα τον Ιούλιο του 2018 και συνεχίστηκαν το 2019 επικεντρώνονται στα βασικά χαρακτηριστικά της Τσακωνικής κληρονομιάς. Τα βασικά στοιχεία της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς όπως η διάλεκτος, η κλωστοϋφαντουργία, η παραδοσιακή μουσική και οι παραδοσιακοί χοροί, η γαστρονομία και η αρχιτεκτονική παρουσιάζονται και επικοινωνούνται στους επισκέπτες ως σύμβολα του πολιτισμού και της ταυτότητας της περιοχής

Περιγραφή κατάστασης/πλαισίου

Το φεστιβάλ Melitjazz ξεκίνησε ως μία πρωτοβουλία για την προώθηση της τοπικής γαστρονομίας. Πρωτοξεκίνησε ως 'Τσακωνικό Φεστιβάλ' το οποίο λάμβανε χώρα στα τέλη Μαΐου του 2010. Αποτελούσε ένα διήμερο γαστρονομικών εκδηλώσεων που περιλάμβανε παραδοσιακές συνταγές μαγειρικής, εκθέσεις τοπικών προϊόντων και εκδηλώσεις παραδοσιακής μουσικής.

Η επιτυχία του φεστιβάλ σε συνδυασμό με τη σύγχρονη τάση προώθησης νέων τουριστικών προορισμών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος ανέδειξε τη μεγάλη ευκαιρία που υπήρχε για βιώσιμη τοπική ανάπτυξη στην περιοχή της Τσακωνιάς.

Το συγκεκριμένο έργο ήταν απαραίτητο για την επίτευξη αυτού του σκοπού.

Με το πέρασμα των χρόνων, το φεστιβάλ σταδιακά κατόρθωσε να εδραιώσει την ταυτότητά του και να εμπλουτίσει το περιεχόμενό του επιλέγοντας διαφορετική θεματολογία κάθε χρόνο:

- Παραδοσιακά τραγούδια και παραδοσιακοί χοροί (2010)
- Έκθεση (τοπικών) προϊόντων (2011)

- Μεσογειακή κουζίνα, Μουσικές διασκευές (2012)
- Τσακώνικα χαλιά, Melitjazz junior (για τους μικρούς μας φίλους) (2013)
- “Κινηματογραφικό-Melitjazz” (2014)
- Jazz Liquor – Εξερευνώντας τα παλιά αρχοντικά του Λεωνιδίου (2015)
- Καθ’ οδόν, Αναρριχητικός τοίχος για παιδιά (Child climbing wall) (2016)
- Loving Melitjazz (όπως Loving Vincent), (2017)
- Labyrinth dance (Χορός στον Λαβύρινθο) (2018).

Στόχοι

Το έργο επιδίωξε να προωθήσει την Τσακώνικη παράδοση και τα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικά της Τσακωνιάς μέσα από τη διοργάνωση (καλλιτεχνικών) δραστηριοτήτων και φεστιβάλ. Βασικός στόχος ήταν η σύνδεση της τοπικής τουριστικής εικόνας με την αγροτική παραγωγή, την πολιτιστική κληρονομιά και την προσπάθεια ανάπτυξης της περιοχής, καθώς και η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ παραγωγών, επιχειρηματιών και τουριστών με σκοπό την ολοκληρωμένη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη.

Η συγκεκριμένη προσέγγιση αποτελεί μία σύγχρονη παρουσίαση μέσω του βραβευμένου, καινοτόμου φεστιβάλ Melitjazz. Πρόκειται για πολιτιστικό πρότυπο το οποίο προσκαλεί τους επισκέπτες να εξερευνήσουν έναν καινούριο προορισμό και να γνωρίσουν την περιοχή, την πολιτιστική της κληρονομιά και τους ανθρώπους της μέσα από σύγχρονες απεικονίσεις και εκδηλώσεις, συνεχείς εκπλήξεις και απρόσμενες θεματολογίες.

Δραστηριότητες του έργου

Οι δραστηριότητες εκτυλίσσονται γύρω από την τσακώνικη παράδοση και κληρονομιά με έμφαση στα βασικά χαρακτηριστικά τους (παραδοσιακοί χοροί, διάλεκτος, αρχιτεκτονική, τσακώνικη ύφανση και τοπική γαστρονομία).

Για το 2018, η κύρια θεματική των εκδηλώσεων ήταν ο τσακώνικος χορός ο οποίος από το 2015 καταχωρήθηκε στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας. Στο πλαίσιο του φεστιβάλ, οργανώθηκε μία εκδήλωση-προσπάθεια κατάκτησης Παγκόσμιου Ρεκόρ Γκίνες (Guinness) για τον «Μεγαλύτερο Τσακώνικο χορό» ο οποίος προσέλκυσε 1.301 χορευτές σε έναν μοναδικό χορό που έλαβε χώρα σε ολόκληρη την πόλη του Λεωνιδίου.

Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν τις πρώτες δέκα μέρες του Ιουλίου και αφορούσαν: εργαστήρια, ομιλίες, μουσικές εκδηλώσεις, καλλιτεχνικές εκθέσεις, εκθέσεις με σκοπό την προβολή της τοπικής παράδοσης.

Για το 2019, η κύρια θεματική των εκδηλώσεων περιλαμβάνει ένα άλλο συστατικό της Τσακωνικής παράδοσης, αυτό της ιδιαίτερης τοπικής αρχιτεκτονικής με τους πύργους και τα αρχοντικά με τις γνωστές αυλές με βότσαλα.

Οι εκδηλώσεις γύρω από αυτή την θεματική περιλαμβάνουν: εργαστήρια και εκδηλώσεις πληροφόρησης, μουσικές / καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και συναυλίες, καλλιτεχνικές εκθέσεις, εκθέσεις με θέματα τοπικής παράδοσης, προβολές ταινιών, ποικίλες εκδηλώσεις με σκοπό την ανάδειξη της τοπικής αρχιτεκτονικής (ή οποιουδήποτε άλλου κεντρικού θέματος για τη συγκεκριμένη χρονιά) και όλες τις απαραίτητες ενέργειες (παραγωγή υλικού, ενοικίαση εξοπλισμού κ.λπ.).

Το έργο, στο πλαίσιο της υλοποίησης, της λειτουργίας και της προβολής, περιλαμβάνει τη συνεργασία με τους ακόλουθους ενδιαφερόμενους εταίρους:

- Δήμος Νότιας Κυνουρίας
- Αναπτυξιακή Πάρωννα
- Κρατικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός 'Μικρές Μεσογειακές Ιστορίες'
- Εμπορικός Σύλλογος Λεωνιδίου
- Σύνδεσμος ξενοδόχων Αρκαδίας
- Ορειβατική ομάδα Λεωνιδίου
- Αγροτικός συνεταιρισμός Λεωνιδίου
- Τοπικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- Ντόπιοι κάτοικοι και εθελοντές

Αποτελέσματα

Η στρατηγική στο πλαίσιο του φεστιβάλ Melitjazz πέτυχε τα ακόλουθα:

- Η προβαλλόμενη περιοχή (Δήμος Νότιας Κυνουρίας) ανέδειξε την αξία και τη μοναδικότητα της Τσακωνικής κληρονομιάς με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας.
- Η περιοχή τυγχάνει μεγαλύτερης εκτίμησης λόγω της πολιτιστικής της κληρονομιάς, καθώς αναδείχτηκε σε ιδιαίτερα ελκυστικό τουριστικό προορισμό.

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής του ντόπιου πληθυσμού και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.
- Το φεστιβάλ Melitjazz είναι αναγνωρισμένο και έχει τιμηθεί με την Ευρωπαϊκή ετικέτα EFFE 2015-2016 και 2017-2018 συμμετέχοντας έτσι στο δίκτυο των Επιλεγμένων/Ιδιαίτερων Ευρωπαϊκών Φεστιβάλ, έχει λάβει τον τίτλο «2018 Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς», έχει λάβει το ασημένιο βραβείο «Καλύτερης Πόλης για το 2016/ Κατηγ. Τουρισμός (Cat. Tourism)/ Πολιτισμός/ Παράδοση»,
- Μελετήθηκε και παρουσιάστηκε σε αρκετά συνέδρια ως μελέτη περίπτωσης εναλλακτικών τρόπων προβολής μίας περιοχής,
- Αποτέλεσε το θέμα πέντε μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών ως «σύγχρονος και βιώσιμος τρόπος προβολής των αγροτικών περιοχών» και στο πλαίσιο της «διαδραστικής σχέσης μεταξύ πολιτισμού και τοπικής ανάπτυξης»,
- Διοργανώνεται υπό την αιγίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού.

Η στρατηγική Melitjazz κατάφερε να αναδείξει την περιοχή της Τσακωνιάς ως υψηλής αξίας πολιτιστικό και τουριστικό προορισμό.

Συμπεράσματα και παράγοντες επιτυχίας

Τα τελευταία δέκα χρόνια, η στρατηγική προσέγγιση Melitjazz έχει προσδιορίσει και υλοποιήσει αρκετές δράσεις με σκοπό να τονίσει τη σημασία και να προωθήσει την Τσακωνική κληρονομιά.

Η Τσακωνιά βρίσκεται στην Ανατολική Πελοπόννησο και είναι μία περιοχή προικισμένη με μοναδικά χαρακτηριστικά, εκ των οποίων κάποια χρονολογούνται από τα αρχαία χρόνια.

Η συγκεκριμένη στρατηγική είναι πρωτοβουλία της «Αναπτυξιακής Πάρωννα». Ξεκίνησε στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος LEADER+ ως «Τσακωνικό Φεστιβάλ» με σκοπό την προώθηση της τοπικής γαστρονομίας και της τοπικά παραγόμενης Τσακωνικής μελιτζάνας (προϊόν ΠΟΠ) του Λεωνιδίου που αποτελεί έναν παραδοσιακό και ιστορικό οικισμό με πρωτεύουσα την Τσακωνιά. Η εν λόγω στρατηγική συνέχισε στο πλαίσιο του προγράμματος LEADER 2007-2013 και η υλοποίησή της ξεκίνησε το 2010.

Αυτή η στρατηγική είναι ιδιαίτερη χάρη στο μοναδικό, εναλλακτικό και βραβευμένο τρόπο σχεδιασμού και υλοποίησης μίας ευρύτερης καινοτομίας για την πλήρη προβολή της Τσακωνικής κληρονομιάς. Κάθε χρόνο, επιλέγεται και προβάλλεται μία διαφορετική πλευρά της Τσακωνικής κληρονομιάς. Οι εν λόγω δράσεις περιλαμβάνουν τη διεξαγωγή μελετών, τη συμμετοχή τοπικών

εμπειρογνομώνων, τη συνεισφορά τοπικών επιχειρήσεων, καθώς και εργασίες υποδομών όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Από το 2010 αποτελεί μία ολοκληρωμένη, διαχρονική στρατηγική η οποία εμπνέει, οδηγεί σε επενδύσεις και αξιοποιεί την ιδιωτική χρηματοδότηση, ενώ παράλληλα επικεντρώνεται στην ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη και όχι σε ένα μεμονωμένο φεστιβάλ.

Η Τσακωνιά βρίσκεται στην Ανατολική Πελοπόννησο και είναι μία περιοχή προικισμένη με μοναδικά χαρακτηριστικά τα οποία συνοψίζονται στα εξής:

- **Φύση:** βρίσκεται εντός του Εθνικού Πάρκου Πάρνωννα- υγροτόπου Μουστού και αποτελεί περιοχή που ανήκει στο πρόγραμμα Natura 2000 και περιλαμβάνει μέρη εξέχουσας ομορφιάς, καθώς και το Αναρριχητικό Πάρκο Λεωνιδίου.
- **Παράδοση:** οι 7 πόλεις της περιοχής μαζί με τα χωριά έχουν χαρακτηριστεί επισήμως ως «Παραδοσιακά Χωριά».
- **Γλώσσα:** κυριαρχεί η Τσακωνική διάλεκτος η οποία προέρχεται απευθείας από την αρχαία Ελληνική/Δωρική γλώσσα. Είναι μία διάλεκτος που εξακολουθεί να υπάρχει και μελετάται από τοπικά και ξένα ιδρύματα (από τους ρώσους καθηγητές Maxim Kisilier και Vakentina Fedchenko και το Κρατικό Πανεπιστήμιο του St. Petersburg).
- **Γαστρονομία:** σημαντική γεωργική παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ (μελιτζάνα, ελιές, ελαιόλαδο, τυρί φέτα κ.λπ.).
- **Αρχιτεκτονική:** η περιοχή χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη αρχιτεκτονική με αρχοντικά και πύργους. Το 2006, στο πλαίσιο του φεστιβάλ Melitjazz έλαβαν χώρα τα εξής: μελέτη της τοπικής αρχιτεκτονικής και των κτιρίων και άνοιγμα άλλοτε κλειστών κτιρίων, ώστε να τα γνωρίσουν οι επισκέπτες, απολαμβάνοντας παράλληλα μουσικές, κινηματογραφικές, καλλιτεχνικές και γαστρονομικές εκδηλώσεις.
- **Υφαντουργία:** πρόκειται για τα γνωστά Τσακωνικά χαλιά τα οποία υφαίνονται στον μοναδικό Τσακωνικό κατακόρυφο αργαλειό (ξύλινος αργαλειός ύφανσης).
- **Τέχνες:** Πολλοί διάσημοι Έλληνες καλλιτέχνες προέρχονται από αυτή την περιοχή: ο ποιητής και συγγραφέας Κώστας Ουράνης, ο μουσικός Μανώλης Χιώτης, ο ζωγράφος Νέστορας Βαρβέρης κ.ά. Το 2017, το φεστιβάλ Melitjazz είχε αφιέρωμα στον ζωγράφο Νέστορα Βαρβέρη και παρουσίασε τη ζωή και το έργο του παράλληλα με αυτό του Βαν Κόνγκ. Η γνωστή ταινία “Loving Vincent” προβλήθηκε για πρώτη φορά στις 12.07.2017 στο Λεωνίδιο.

- **Χορός:** Ο Τσακώνικος χορός ενδεχομένως να αποτελεί τον πιο γνωστό ελληνικό παραδοσιακό χορό. Έχοντας τις ρίζες του στην Αρχαία Ελλάδα, ο Τσακώνικος χορός καταχωρήθηκε στον Εθνικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας για το 2015, στο πλαίσιο της Σύμβασης της UNESCO για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2003) (περισσότερες πληροφορίες διαθέσιμες στο: <https://goo.gl/u6pUei>). Είναι ο μοναδικός ελληνικός χορός που περιλαμβάνεται στον συγκεκριμένο κατάλογο.

Οι εταίροι που συμμετέχουν στο συγκεκριμένο στρατηγικό σχέδιο είναι η Αναπτυξιακή Πάρνωνα και ο Δήμος Νότιας Κυνουρίας με την παράλληλη στήριξη πολλών τοπικών φορέων και επιχειρήσεων όπως ο Εμπορικός Σύλλογος Λεωνιδίου, η Χορευτική Ομάδα Λεωνιδίου, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λεωνιδίου, η κρατική μη κερδοσκοπική οργάνωση “Μικρές Μεσογειακές Ιστορίες” (στο πλαίσιο του Διεθνούς Σχεδίου/της Διεθνούς Δράσης Συνεργασίας με τίτλο ‘Μικρές Μεσογειακές Ιστορίες’ του LEADER 2014) κ. ά.

Γενικά στοιχεία

Τίτλος έργου	Φεστιβάλ Μελιτζάζ
Διάρκεια έργου	5 - 9 Ιουλίου 2018 (πρώτη φάση) 3 - 7 Ιουλίου 2019 (δεύτερη φάση)
Χώρα	Ελλάδα
Είδος δικαιούχου	Κρατική μη κερδοσκοπική οργάνωση «Μικρές Μεσογειακές Ιστορίες»
Μέτρο	Μέτρο 19, LEADER/CLLD
Προτεραιότητα Περιοχή εστίασης	6β Κοινωνική ένταξη και τοπική ανάπτυξη

Προϋπολογισμός (ΕΥΡΩ)

Στοιχεία επικοινωνίας

Συνολικό κόστος	61.179,12	Δικαιούχος	Κρατική μη κερδοσκοπική οργάνωση «Μικρές Μεσογειακές Ιστορίες»
Δημόσια δαπάνη	61.179,12	Εκπρόσωπος επικοινωνίας	Μαρίνης Μπερέτσος Αναπτυξιακή Πάρνωνα,

			Σωτήριος Μπόλης, Διευθυντής Δημιουργικού του Φεστιβάλ Melitjazz
Κοινοτική συμμετοχή	58.120,16	Τηλέφωνο	+302757022807
Εθνική συμμετοχή	3.058,96	email	info@shortmedstories.com sotirisbolis@gmail.com
Ιδιωτική συμμετοχή	0	Website	http://www.Melitjazz.gr/en/
Άλλα στοιχεία επικοινωνίας (πχ. Facebook, κλπ.)		https://www.youtube.com/user/Melitjazz https://www.facebook.com/pg/Melitjazz/photos/ http://www.tsakonianarchives.gr/ (διατίθεται μόνο στα ελληνικά) http://www.fabbricaofculture.gr/ http://www.discovertsakonia.gr/ (διατίθεται μόνο στα ελληνικά) http://climbinleonidio.com https://enrd.ec.europa.eu/projects-practice/promoting-tsakonian-architecture_en	

Οκτώβριος 2020

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΑ 2014-2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης